

Bruxelles, den 13.5.2013
COM(2013) 279 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Handlingsplan for en havstrategi for atlanterhavsområdet

Grundlaget for intelligent og bæredygtig vækst for alle

(EØS-relevant tekst)

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Handlingsplan for en havstrategi for atlanterhavsområdet

Grundlaget for intelligent og bæredygtig vækst for alle

(EØS-relevant tekst)

1. INDLEDNING

De havrelaterede sektorer, der udgør den "blå økonomi", vil potentielt kunne skabe op mod 7 mio. arbejdspladser i EU, når vi når 2020. Disse arbejdspladser vil ikke kun være at finde i de nye sektorer, som f.eks. offshoreproduktion af vedvarende energi, men vil også opstå ved, at man sætter skub i de traditionelle maritime sektorer. Atlanterhavsområdet kan i høj grad bidrage til denne "blå vækst". Samtidig er det nødvendigt at bevare den miljømæssige og økologiske balance i Europas største og vigtigste økosystem for de kommende generationer.

I denne handlingsplan udpeges der derfor prioriterede områder for forskning og investering, som kan sætte skub i den blå økonomi i atlantehavsområdet. De fem medlemsstater¹, der grænser op til Atlanterhavet, og deres regioner kan lade sig inspirere af handlingsplanen til at skabe bæredygtig og inklusiv vækst i kystområderne. Handlingsplanen bygger på Kommissionens havstrategi for atlantehavsområdet² og er resultatet af høringer, der er foregået via Atlanterhavsforummet. Atlanterhavsforummet har gjort det muligt for medlemsstaterne, Europa-Parlamentet, de regionale og lokale myndigheder, civilsamfundet og de forskellige erhvervssektorer at bidrage til udarbejdelsen af handlingsplanen og overveje, hvordan vi kan tage den udfordring op, som det er at skabe vækst, reducere atlantehavsområdets CO₂-fodaftryk, sikre en bæredygtig udnyttelse af havets naturressourcer, etablere beredskab til at håndtere trusler og krisesituationer og gennemføre en økosystembaseret forvaltningsstrategi for Atlanterhavet. Forummet fik også input fra de berørte parter via en række workshops, en onlineindkaldelse af forslag og fra medlemsstaterne og de regionale myndigheder.

Handlingsplanens timing passer godt ind med udarbejdelsen af den fælles strategiske ramme (FSR) for de europæiske struktur- og investeringsfonde³. De tematiske mål i den fælles strategiske ramme har stor relevans for atlantehavsstrategien, særlig når det gælder om at:

- støtte overgangen til en økonomi med et lavt kulstofforbrug

¹ Frankrig, Irland, Portugal, Spanien og Det Forenede Kongerige.

² KOM(2011) 782 af 21. november 2011.

³ Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Samhørighedsfonden (SF), Den Europæiske Socialfond (ESF), Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond (EHFF).

- styrke forsknings- og innovationskapaciteten ved hjælp af uddannelse og ved at knytte tættere forbindelser mellem erhvervslivet og forskning og
- styrke konkurrenceevnen hos små og mellemstore virksomheder, som er den fremherskende virksomhedsform i EU's turistsektor og fiskeri- og akvakultursektor.

Det er meningen, at handlingsplanen skal sende et stærkt signal til regionerne og den private sektor. Disse bør indlede overvejelserne om, hvilke områder de kan samarbejde om, også på tværs af grænserne, med henblik på at gennemføre de vedtagne prioriteringer. Selve udarbejdelsen af handlingsplanen, som er foregået i samråd med de fem medlemsstater, der har en atlantehavskystlinje, har tilskyndet de berørte parter, herunder også regionerne, havnebyerne og den private sektor til at overveje, hvordan de kan styrke den blå økonomi og bidrage til en bæredygtig udvikling i atlantehavsområdet. Dette skulle bidrage til at tiltrække investeringer og til at inddrage den private sektor i den blå økonomi og dermed til at skabe vækst i kystsamfundene i atlantehavsområdet.

Hvis det skal lykkes at gennemføre handlingsplanen, kræver det en kombineret indsats på tre områder, der kan realisere potentialet i den blå økonomi i atlantehavsområdet, nemlig målrettede investeringer, en forøgelse af forskningskapaciteten og et højere kvalifikationsniveau:

- **Investeringer:** Investeringerne skal målrettes mod innovation, teknologisk kapacitet og intelligente specialiseringsstrategier med særlig fokus på små og mellemstore virksomheder. Effektiv anvendelse af de europæiske struktur- og investeringsfonde på disse områder er afgørende for at realisere de overordnede mål for vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse. Der kan også blive brug for investeringer i infrastruktur. Skibsteknologi og marin infrastruktur, som f.eks. havne og marinaer spiller en vigtig rolle som støtte for den blå økonomi. Atlanterhavsforummet har på sin side udpeget potentielle nye tjenester, f.eks. til det voksende marked for krydstogtturisme og i form af monterings- og vedligeholdelsesstationer for nye offshoreanlæg. EU har allerede ydet omfattende finansiel støtte til denne proces, herunder også supplerende lånefinansiering fra Den Europæiske Investeringsbank. De europæiske struktur- og investeringsfonde vil fremover sørge for større sammenhæng mellem EU's finansieringsmekanismer, selvom finansieringen af infrastruktur og investeringer i turistsektoren stadig hovedsagelig skal komme fra den private sektor.
- **Forskning:** Havforvaltning, bæredygtig udnyttelse og forvaltning af havets ressourcer, sikkerhed til søs, beskyttelse af havmiljøet (herunder udpegelse af beskyttede havområder både langs kysterne og til havs) kræver ikke blot data og kendskab til, hvordan økosystemer fungerer og påvirker hinanden, men også kapacitet til modelopstilling og prognosticering. En sådan tilgang vil gøre det lettere at vurdere og begrænse risici. Derved skabes et gunstigt investeringsklima, og driftsomkostningerne reduceres. Havovervågning, kortlægning og prognosticering spiller derfor en afgørende rolle for realiseringen af målet om en bæredygtig udvikling af de økonomiske aktiviteter i atlantehavsområdet og for udvidelsen af vores kendskab til de processer i Atlanterhavet, der har indflydelse på vores klima. Det er derfor meget vigtigt at gøre disse oplysninger generelt tilgængelige. Der er stadig flere beviser for, at

lettere adgang til den offentlige sektors oplysninger virkelig kan spille en afgørende rolle, når det gælder om at sætte skub i innovation.

- **Et højere kvalifikationsniveau:** Manglen på uddannet arbejdskraft i visse grene af den maritime sektor skal afhjælpes, hvis den blå økonomi skal kunne realisere sit potentiale, både ved at efteruddanne den nuværende arbejdsstyrke og ved at tiltrække unge mennesker til sektoren. Dette gælder navnlig for nye områder, som f.eks. vedvarende energi, men også for de mere traditionelle sektorer såsom skibsbygning, fiskeri, akvakultur og forarbejdning af fisk, skal- og bløddyr, hvor der kræves innovation, specialisering og tilpasning til nye teknologier, hvis man skal kunne konkurrere på verdensmarkedet.

2. HANDLINGSPLAN

Drøftelserne med medlemsstaterne og tilbagemeldingerne fra Atlanterhavsforummet har dannet grundlag for følgende handlingsplan, som bør gennemføres i tiden frem til 2020. Meningen med disse indsatsområder er, at de skal tackle de udfordringer, der er nævnt i havstrategien for Atlanterhavsområdet, og realisere målet om at skabe intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst og beskæftigelse. Handlingsplanen er ikke udtømmende. Den indeholder en vejledende liste over indsatsområder, hvor forskning og investering kan være med til at løse fælles problemer. De berørte medlemsstater gør allerede en stor indsats, både enkeltvis og sammen, for at udvikle deres maritime økonomi. Denne handlingsplan udpeger derfor områder, hvor der potentielt vil kunne gøres en yderligere fælles indsats. Hvis der tages fat på disse prioriteringer, vil det kunne sætte skub i nytænkning, bidrage til beskyttelsen og forbedringen af Atlanterhavets hav- og kystmiljø, styrke sammenhængskraften og skabe synergieffekter, der resulterer i en socialt inklusiv og bæredygtig model for regionaludvikling.

Handlingsplanen er en opfordring til den private sektor, forskerne, de regionale og nationale myndigheder og andre aktører til at begynde at tilrettelægge projekter rettet mod de opstillede prioriteringer.

Prioritering 1: Fremme af iværksætterånd og innovation

Specifikke mål under denne prioritering omfatter:

- *Udveksling af viden mellem højere uddannelsesinstitutioner, virksomheder og forskningscentre*

Atlanterhavsområdets innovationskapacitet bør styrkes ved hjælp af **forskning og teknologi**, ved at man fremmer:

- a) etablering af netværk og forskningssamarbejde mellem forskningscentre, højere uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet i medlemsstaterne
 - b) overførsel af viden, oplysninger og kompetencer mellem højere uddannelsesinstitutioner, erhvervslivet og forskningscentre, også via regionale, nationale og grænseoverskridende maritime klynger og teknologiplatforme.
- *Styrkelse af konkurrenceevnen og innovationskapaciteten i atlanterhavsområdets maritime økonomi*

Kompetencerne i atlantehavsområdet traditionelle sektorer såsom skibsbygning, akvakultur og fiskeri såvel som i den blå økonomis nye sektorer bør styrkes ved hjælp af:

- a) iværksættelse af uddannelsesforanstaltninger, herunder uddannelsesprogrammer på tværs af grænserne og gensidig anerkendelse af nationale uddannelsesprogrammer
 - b) udbredelse af kendskabet til havrelaterede karrierer, tiltag, der vækker unge menneskers interesse for en maritim kultur og karriere, og tiltag, der fjerner andre hindringer for en maritim karriere⁴, f.eks. i form af sejleruddannelser, kurser i avanceret teknologi og andre fælles initiativer i atlantehavsområdet.
- *Større tilpasningsevne og diversificering af de økonomiske aktiviteter ved at fremme atlantehavsområdets potentiale*

Reformen af **den fælles fiskeripolitik** bør støttes, og der bør sættes skub i EU's **akvakultursektor** ved hjælp af:

- a) opstilling af mere avancerede flerartsmodeller, udvikling af bedre fiskeredskaber og dermed forbundne teknikker og teknologier med det formål at reducere CO₂-fodaftrykket, skader på havbunden, udsmid og bifangster mest muligt
- b) udveksling af oplysninger om værktøjer, der kan give fiskeriforvaltere et bedre kendskab til de forskellige forvaltningsforanstaltningers socioøkonomiske virkninger og indvirkning på økosystemet
- c) gennemførelse af forskningsaktiviteter, der kan sætte skub i akvakultursektoren, gøre den mere produktiv, konkurrencedygtig og miljømæssigt bæredygtig (også havbrug) og give sektoren bedre forudsætninger for at efterkomme markedets behov
- d) forbedring af EU-fiskevarers og –akvakulturprodukters markedsposition ved hjælp af bedre forarbejdning, mærkning, sporbarhed og certificering.

Prioritering 2: Beskytte, sikre og udvikle potentialet i Atlanterhavets hav- og kystmiljø

Specifikke mål under denne prioritering omfatter:

- *Styrkelse af søfartssikkerheden og den maritime sikring*

Sikkerheden for søfolk og kystbefolkningen og **sikringen** af ejendomme og økosystemer bør styrkes ved hjælp af:

- a) evaluering og eventuelt udvidelse af eksisterende varsels-, rapporterings- og beredskabsmekanismer vedrørende invasive og skadelige marine arter og tilskyndelse til udveksling af bedste praksis om, hvordan sådanne trusler håndteres
- b) støtte til medlemsstaternes initiativer i atlantehavsområdet, herunder risikoanalyser, koordinerede beredskabsmekanismer og investeringer i avanceret udstyr, som på en hensigtsmæssig måde bidrager til at fremme

⁴

Den 9. juni 2011 modtog Kommissionen en række anbefalinger desangående fra arbejdsgruppen vedrørende maritim beskæftigelse og konkurrenceevne.

et koordineret beredskab, når det gælder trusler til søs, naturkatastrofer, uheld til havs, udslip af olie og farlige stoffer eller ulovlig handel⁵

- c) udvikling, afprøvning og ibrugtagning af nye teknologier, som skal sikre en bedre kontrol med fartøjer og styrke havne- og søfartssikkerheden, ved at de data fra satellitter og fra luft-, hav- og landbaserede overvågningsfaciliteter og innovative in situ-instrumenter, som skal give et bedre realtidsbillede af situationen på havet, integreres bedre
- d) støtte til oprettelsen af regionale informationstjenester for havområder inden for den fælles ramme for informationsudveksling (Common Information Sharing Environment - CISE) på grundlag af normer, der er aftalt på EU-niveau, og de erfaringer, som medlemsstaterne har indhøstet i forbindelse med pilotprojekter.

– *Udforskning og beskyttelse af de marine farvande og kystområderne*

Der bør på europæisk plan udvikles en **europæisk kapacitet for observation af Atlanterhavet og prognosticering** med udgangspunkt i de eksisterende strukturer, platforme og mekanismer for at støtte gennemførelsen af EU's politikker, reducere omkostningerne for erhvervslivet, de offentlige myndigheder og forskningsinstitutionerne, stimulere nytænkning og mindske usikkerheden, når det gælder Atlanterhavets adfærd og virkningerne af klimaforandringerne ved at:

- a) anvende eksisterende systemer og mekanismer til at udvikle og gennemføre et bæredygtigt, integreret program for overvågning af kysterne, havbunden og vandsøjlen, som dækker EU-medlemsstaternes farvande, farvandene omkring regionerne i den yderste periferi og de oversøiske lande og territorier, fra kysterne til det dybe hav
- b) udvikle nye instrumenter og platforme for observation af havet og overvågning af økosystemet (også kortlægning af havbunden), som øger antallet af parametre, der kan måles automatisk, reducerer observationsomkostningerne og fremskynder videreformidlingen af data til brugerne
- c) bidrage til en mere effektiv forvaltning, registrering og distribution af indbyrdes kompatible havdata og udarbejdelsen af et multiresolutionskort over havbunden med bidrag fra det europæiske havobservations- og datanetværk
- d) udvikle et netværk af havprognosticeringssystemer for kystområderne (inklusive risikoanalyser), som bygger på Copernicus' havtjeneste.

Der bør bidrages til udviklingen af værktøjer og strategier, som kan tackle de udfordringer, der er forbundet med **de globale klimaforandringer**, herunder strategier for afbødning og tilpasning, ved at:

- a) støtte en vurdering af den blå økonomis CO₂-fodaftryk i atlantehavsområdet

⁵

Af eksisterende mekanismer kan nævnes Maritime Analysis and Operations Centre - Narcotics (MAOC-N) og det europæiske grænseovervågningssystem (Eurosur), som koordineres af Det Europæiske Agentur for Forvaltning af det Operative Samarbejde ved EU-medlemsstaternes Ydre Grænser (Frontex).

- b) udvikle en platform for udveksling af bedste praksis vedrørende emissionsreduktion og energieffektivitet
- c) udvikle samarbejdspartnerskaber med henblik på at identificere og overvåge virkningerne af de globale klimaforandringer på havrelaterede aktiviteter, økosystemer og kystsamfund i atlantehavsområdet, herunder også udvikle større kapacitet til prognostisering og risikovurdering

Der bør ydes støtte til beskyttelsen af havmiljøet og til indsatsen for senest i 2020 at opnå en "**god miljøtilstand**" i Atlanterhavet⁶ ved at:

- a) bygge videre på de nationale planer og de foranstaltninger, der er iværksat inden for rammerne af Oskar-konventionen og Natura 2000-nettet, som tager sigte på at udvikle et sammenhængende net af beskyttede havområder langs Europas atlantehavskyst gennem vedtagelse af normer for god praksis og fælles evalueringsprocedurer, som også vil kunne komme Makaronesien og fjernområderne i Caribien til gode
- b) tilskynde til et tættere samarbejde medlemsstaterne imellem, også via Oskar-konventionen, f.eks. om koordinering og integrering af overvågningsprogrammer og fælles bestræbelser på at genoprette økosystemer.

Der bør foretages en vurdering af den sociale og økonomiske værdi af Atlanterhavets **økosystemer og biodiversitet** og disses funktion for at tilvejebringe et grundlag for beslutningstagning.

Der bør bidrages til medlemsstaternes procedurer for **maritim fysisk planlægning og integreret kystzoneforvaltning**, f.eks. ved at udveksle bedste praksis og lette koordineringen på tværs af grænserne.

– *Bæredygtig forvaltning af de marine ressourcer*

Det bør undersøges nærmere, om det er teknisk og økonomisk muligt at **udvinde mineraler** i Atlanterhavet, og hvilke konsekvenser dette vil have for miljøet, og der bør udvikles og afprøves nye udvindingsteknologier.

Der bør tilvejebringes et grundlag for en bæredygtig europæisk **marin bioteknologiindustri** med høj merværdi ved at:

- a) udforske havbunden og vurdere dens genetiske sammensætning, biodiversitet og potentiale, når det gælder udvinding af materialer til bioteknologiindustrien, idet der tages højde for gældende international ret og behovet for at beskytte havmiljøet
- b) styrke forbindelserne mellem forskning og erhvervslivet i atlantehavsområdet med henblik på at udvikle biobanker og identificere markeder for innovative marine bioteknologiprodukter (biomedicin, regenerativ medicin, medicinalvarer, industrienzymer) og målrette forskningen, således at der findes frem til industrielle processer, som kan fremstille dem.

⁶

Som fastsat i havstrategirammedirektivet (direktiv 2008/56/EF).

- *Udnyttelse af potentialet for vedvarende energi i Atlanterhavets hav- og kystmiljø*

Det bør overvejes, hvordan man kan fremskynde bæredygtig **offshoreproduktion af vedvarende energi**, ved f.eks. at:

- tilskynde til en vurdering og kortlægning af potentialet for produktion af vedvarende energi i den europæiske del af Atlanterhavet og fastlægge, hvordan man kan afbøde konsekvenserne for miljøet og skibsfarten af bygning, drift og nedlæggelse af energianlæg som led i regionale intelligente specialiseringsstrategier for offshoreproduktion af vedvarende energi
- bidrage til et europæisk eltransmissionssystem, som gør det muligt at udligne belastningen mellem de nationale systemer og skabe en bedre sammenkobling mellem energi til havs og på land
- fremme forskning, udvikling og demonstration af teknologier for konstruktion og vedligeholdelse af anlæg til produktion af vedvarende energi (vindkraft, bølgekraft, tidevandsenergi og biomasseenergi), herunder integrering med afsaltningsanlæg og offshoreplatforme til flere formål
- fremme udnyttelsen af de særlige geologiske, oceanografiske og meteorologiske forhold, der findes i regionerne i Atlanterhavets yderste periferi med den hensigt at hjælpe dem med at blive selvforsynende med energi og nå målene for reduktion af CO₂-emissioner.

Prioritering 3: Forbedre tilgængeligheden og forbindelsesmulighederne

Specifikke mål under denne prioritering omfatter:

- *Fremme af samarbejdet mellem havne*

Vi bør lette udviklingen af **havne** som knudepunkt for den blå økonomi ved at:

- støtte opgraderingen af infrastruktur med henblik på at forbedre forbindelserne til oplandet, styrke intermodaliteten og speede betjeningen af skibe op ved hjælp af f.eks. adgang til strøm fra land, installation af bunkringsfaciliteter for flydende naturgas i havnene og fjernelse af administrative flaskehalse
- gøre det muligt for havne at udvide deres forretningsaktiviteter til f.eks. vedligeholdelse af offshoreanlæg til vedvarende energi eller turisme
- analysere og sætte skub i havnenetværk og nærskibsfartsruter mellem europæiske havne, mellem de forskellige øgrupper og til Afrikas kyst ved hjælp af initiativer, der fremmer transporten til søs, som f.eks. "motorveje til søs".

Prioritering 4: Skabe en socialt inklusiv og bæredygtig model for regionaludvikling

Specifikke mål under denne prioritering omfatter:

- *Udvidelse af kendskabet til de sociale udfordringer i atlanterhavsområdet*

Dette mål kan realiseres ved at udveksle bedste praksis om, hvordan man kan styrke kystbefolkningens sundhed, sociale integration og velfærd, og ved at

udvikle hensigtsmæssige og brugbare socioøkonomiske indikatorer til at måle, sammenligne og følge udviklingen i den blå økonomi.

– *Bevarelse og fremme af Atlanterhavets kulturarv*

Dette mål kan realiseres ved at udligne sæsonudsvingene og skabe bedre muligheder for små og mellemstore virksomheder ved hjælp af en diversificering af aktiviteterne inden for **hav- og kystturisme** og udvikling af nichemarkeder gennem investeringer i:

- a) vandsport, marinaer og fritidssejlsads
- b) havnetjenester, også til krydstogtpassagerer
- c) identifikation og fremme af Atlanterhavskystens kultur- og naturattraktioner, som f.eks. sportsfiskeri, den lokale madkultur og den maritime kulturarv
- d) beskyttelse og genoprettelse af turistattraktioner, både seværdigheder langs kysten og undersøiske seværdigheder og maritime kulturarvssteder med arkæologisk, økologisk eller historisk værdi⁷.

3. GENNEMFØRELSE

3.1. Finansieringsinstrumenter

Tidspunktet for denne handlingsplans offentliggørelse giver medlemsstaterne mulighed for at tage hensyn til de prioriteringer, der er opstillet i deres partnerskabsaftaler med Kommissionen, som skal forhandles på plads inden udgangen af 2013.

- Partnerskabsaftalerne for 2014-2020 for de europæiske struktur- og investeringsfonde er et vigtigt finansieringsinstrument, som medlemsstaterne kan anvende, hvor det er hensigtsmæssigt, til at gennemføre handlingsplanens prioriteringer. Ved fastlæggelsen af prioriterede samarbejdsområder med henblik på partnerskabsaftalerne bør der tages hensyn til de relevante havområdestrategier, som f.eks. havstrategien for atlantehavsområdet. Disse giver mulighed for at udpege de vigtigste udviklingsbehov og mulighederne for at udvikle den blå økonomi i de medlemsstater, der grænser op til Atlanterhavet, og deres respektive kystområder. De giver også medlemsstaterne mulighed for at indføre ordninger, der sikrer koordinering mellem de europæiske struktur- og investeringsfonde og andre investeringskilder. De nationale myndigheder i medlemsstaterne, der har ansvaret for at forhandle partnerskabsaftalerne på plads, og de myndigheder, der har ansvaret for at udarbejde de operationelle programmer, spiller derfor en vigtig rolle for gennemførelsen af handlingsplanen i de kommende måneder. Handlingsplanen kan også være en kilde til inspiration for de myndigheder, der udarbejder de operationelle programmer på nationalt eller regionalt plan, afhængigt af programområdets behov.
- Handlingsplanen skal ydermere tjene som vejledning for Kommissionen selv i forbindelse med implementeringen af fonde, der forvaltes direkte, herunder

⁷

I givet fald i henhold til principperne i UNESCO-konventionen fra 2001 om beskyttelse af den undersøiske kulturarv.

rammeprogrammet Horisont 2020, Life+, Cosme og de direkte forvaltede dele af Den Europæiske Hav- og Fiskerifond. Horisont 2020 kommer faktisk til at være det vigtigste finansieringsinstrument til støtte for gennemførelsen af handlingsplanen, og "blå vækst" indgår allerede som et af rammeprogrammets fokusområder for forskning i de kommende år. Horisont 2020 kan støtte dagsordenen for blå vækst, når det gælder om at udforske og maksimere potentialet i havets biologiske mangfoldighed med henblik på en bæredygtig høst af dybhavsressourcerne og udvikling af nye havobservationsteknologier. Dette vil bidrage til at sætte skub i de havrelaterede økonomiske sektorer og forbedre havmiljøet ved at fremskynde overførslen af forskningsresultater og innovation til de økonomiske sektorer.

- Målrettede offentlige investeringer kan og bør udløse private investeringer og forretningsinitiativer. Medlemsstaterne kunne derfor henvende sig til den private sektor for at undersøge mulighederne for at inddrage denne og skaffe yderligere finansiering.
- Derudover står Den Europæiske Investeringsbank-Gruppe (EIB-gruppen⁸) klar til at mobilisere sine finansieringsinstrumenter og sin ekspertise til støtte for passende projekter, der tager sigte på at realisere handlingsplanens prioriteringer. EIB kan yde støtte til både offentlige og private initiativer i form af lån, blandet finansiering⁹ og teknisk bistand. Dette giver et varieret udbud af finansieringsinstrumenter lige fra investeringslån til såvel direkte som indirekte finansiering i den ene ende til egenkapitalfinansiering via EIF med henblik på at støtte aktiviteter af forskelligt omfang i den anden ende.

I en tid med budgetstramninger og i lyset den kendsgerning, at myndighederne i atlantehavsområdet skal tage højde for en række prioriterede udviklingsområder, skal det understreges, at måden, hvorpå handlingsplanen gennemføres, er frivillig, omend det bør foregå i overensstemmelse med de prioriteringer, der er fastlagt i de fem berørte medlemsstaters partnerskabsaftaler. Alle projekter, der forelægges de relevante myndigheder med henblik på gennemførelse af handlingsplanen, skal overholde de kriterier, der er fastsat i de relevante finansieringsregler. Når der er tale om delt forvaltning af EU-midler, træffes beslutningen om, hvorvidt et projekt godkendes eller ej, af den ansvarlige forvaltningsmyndighed.

3.2. Intelligent samarbejde

I handlingsplanen udpeges der områder, hvor medlemsstaterne, de regionale og lokale myndigheder og EU-institutionerne med fordel kan arbejde sammen om at fjerne hindringerne for bæredygtig vækst. Et sådant samarbejde er dog naturligvis ikke den eneste måde, hvorpå handlingsplanen kan gennemføres. Specifikke tiltag og projekter på nationalt, regionalt og lokalt plan kan også spille en vigtig rolle, når det gælder om at gennemføre handlingsplanen. Hvor det er hensigtsmæssigt, bør der tilskyndes til samarbejde mellem forskellige landespecifikke programmer.

Et målrettet samarbejde kan medføre en række yderligere fordele, ikke mindst med hensyn til at udveksle oplysninger og dele omkostninger, resultater og bedste praksis, men også med hensyn til at udpege nye idéer til samarbejdsområder. Sagt med andre

⁸ Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og Den Europæiske Investeringsfond (EIF).

⁹ Blandet finansiering: EIB-lånefinansiering som supplement til støtte fra enten EU eller andre offentlige kilder.

ord kan medlemsstaterne og regionerne arbejde med støtte fra forskellige finansieringskilder med det formål at udarbejde fælles projekter eller andre strategier.

Horisont 2020-rammeprogrammet og andre EU-programmer og finansieringsinstrumenter kan støtte et samarbejde om forskning ved at bane vej for projekter, der foreslås af konsortier af offentlige og private institutioner. Det kan f.eks. dreje sig om projekter, der tager sigte på at afprøve forskellige løsninger på fælles problemer eller sammenligne resultaterne af forskellige teknologier. Frankrig, Irland, Portugal, Spanien og Det Forenede Kongerige deltager allerede i en række fælles projekter, forskningsnetværk, teknologiplatforme og et fælles programinitiativ om sunde have og farvande. Disse mekanismer giver medlemsstaterne mulighed for at arbejde sammen på en måde, som kan styrkes ved hjælp af Horisont 2020. Med intereuropæisk koordination og samarbejde vil man måske også kunne lægge grunden til et styrket forskningssamarbejde på tværs af Atlanten.

Fælles projekter og tiltag er ikke begrænset til forskning. Det europæiske territoriale samarbejde (f.eks. inden for programmet for atlantehavsområdet), som vil blive finansieret via Den Europæiske Fond for Regionaludvikling - EFRU), er en mekanisme, som giver naboregioner og byer fra forskellige EU-medlemsstater mulighed for at arbejde sammen og lære af hinanden gennem deltagelse i projekter, der tager sigte på at udforske mulighederne for et samarbejde om fælles udfordringer. "Erasmus for alle"-programmet giver mulighed for partnerskaber inden for uddannelse.

Samarbejde kan også have form af fælles bestræbelser på udveksling af oplysninger og god praksis. Initiativer som f.eks. "Copernicus"¹⁰ eller "Viden om havene 2020"¹¹ kan udgøre rammerne om et sådant samarbejde. Kendskab til, hvordan nabolande eller -regioner med lignende oceanografiske eller meteorologiske forhold tackler kysterosion, kan bidrage til større driftseffektivitet. Hvis man ved, hvad der har fungeret eller ikke fungeret andre steder, kan det hindre, at man laver den samme fejl to gange. Der kan udveksles god praksis via særlige workshops, udveksling af personale eller internetfora.

3.3. Støtte

Hvis det skal lykkes at gennemføre handlingsplanen på nationalt og regionalt plan, er det nødvendigt med en hensigtsmæssig gennemførelsesmekanisme, der kan fremme de nationale, regionale og lokale aktørers engagement og gøre det muligt at overvåge de fremskridt, der gøres. Atlanterhavsforummet har været en nyttig kilde til erfaringer vedrørende tilrettelæggelse af dialog og koordination. At fortsætte denne dialog med medlemsstaterne og regionerne, herunder den private sektor, spiller en vigtig rolle for den videre gennemførelse af handlingsplanen. Handlingsplanens gennemførelse afhænger dog ikke blot af den offentlige sektor, men også af, i hvilket omfang det vil lykkes at inddrage den private sektor.

¹⁰ Copernicus, tidligere Det Europæiske Jordovervågningsprogram (GMES), er et europæisk satellitsystem til overvågning af jorden (<http://copernicus.eu>).

¹¹ Viden om havene 2020 er et EU-projekt, som samler havdata fra flere kilder med det formål at bistå industrien, de offentlige myndigheder og forskerne med at finde data og anvende disse data mere effektivt med henblik på at udvikle nye produkter og tjenester og udvide vores kendskab til havenes adfærd (http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/marine_knowledge_2020/index_en.htm).

Gennemførelsesmekanismen bør være enkel, stærkt målrettet og baseret på god praksis, som allerede har vist sig at virke i forbindelse med andre havområdestrategier. Mekanismen bør:

- tilvejebringe politisk engagement og tilsyn
- udbrede kendskabet til handlingsplanen og dens mål
- fremme den private sektors deltagelse
- omfatte evaluering og analyse af fremskridt.

Den kunne også:

- tjene som retningslinje for de berørte parter og potentielle projektledere
- muliggøre et samarbejde på tværs af Atlanten
- tjene som forbindelsesled mellem de myndigheder, der forvalter EU-finansieringsprogrammer
- tjene som samlingspunkt for potentielle projektpartnere med henblik på udarbejdelse af aktiviteter, der er rettet mod handlingsplanens prioriteringer
- udpege potentielle finansieringskilder til projekter, både på EU-plan og på nationalt plan.

Gennemførelsesmekanismen bør fastlægges i samråd med medlemsstaterne og de berørte parter inden udgangen af 2013. For at fremme etableringen af netværk og udveksling af bedste praksis i forbindelse med udarbejdelsen og gennemførelsen af projekter kan Kommissionen afholde konferencer for de berørte parter i atlantehavsområdet.

4. STATUSOPGØRELSE

For at fastholde tempoet i perioden 2014-2020 er det vigtigt at vide, i hvilket omfang gennemførelsen af handlingsplanen bidrager til at nå EU's overordnede mål om vækst, beskæftigelse og bæredygtighed. Vi er f.eks. nødt til at vide, om det er lykkedes os at oprette en kapacitet, der reelt kan prognosticere de væsentligste risici og ændringer i den nordatlantiske havcirkulation, i hvilket omfang kritiske områder af Atlanterhavets havbund er kortlagt, om handlingsplanen har bidraget til udarbejdelsen af nye og innovative produkter og tjenester, og om den har forbedret risikoforvaltnings- og driftsmiljøet for offshoreindustrier. Vi er også nødt til at vide, i hvilket omfang der er skabt socialt inklusiv vækst, om spørgsmålet om kompetencer er løst, og om der er gennemført en økosystembaseret forvaltningsstrategi for Atlanterhavet. Vi har også brug for at kunne lære af de erfaringer, vi gør, således at vi kan drage nytte af dem i forbindelse med andre havområdestrategier.

Overvågningen af fremskridt bør ikke føre til nye rapporteringskrav. I stedet bør der gøres brug af eksisterende basisoplysninger for at skabe et billede af, hvordan atlantehavsområdet ændrer sig som følge af handlingsplanens gennemførelse og andre faktorer. Kommissionen agter hurtigst muligt sammen med de fem medlemsstater i atlantehavsområdet at påbegynde arbejdet med at definere og vedtage en metode for, hvordan man kan forberede denne statusopgørelse.

Efterhånden som der innoveres og gøre teknologiske fremskridt, er det muligt, at handlingsplanen skal tilpasses og udvikles yderligere. Kommissionen agter at overvåge gennemførelsen af handlingsplanen nøje, indhøste erfaringer og evaluere

de fremskridt, der er gjort. Kommissionen udarbejder en midtvejsevaluering af handlingsplanens gennemførelse inden udgangen af 1917. Til denne midtvejsevaluering vil der også blive gjort brug af en uafhængig evaluering af et udsnit af afsluttede projekter, som vil blive drøftet med medlemsstaterne og de øvrige berørte parter.

5. INTERNATIONALISERING AF HAVSTRATEGIEN FOR ATLANTERHAVSOMRÅDET

Atlantehavet hører ikke kun til Europa. Det er en fælles ressource og et samlet havområde, som forbinder det europæiske kontinent med Afrika og Amerika. Alle kyststater har interesse i og et fælles ansvar for at sikre en fornuftig forvaltning af atlantehavsområdet, bl.a. gennem UNCLOS¹², IMO¹³ og Den Internationale Havbundsmyndighed.

Atlantehavet repræsenterer en enorm økonomisk værdi for de lande, der støder op til dette havområde. Kommissionen mener, at handlingsplanen på længere sigt vil kunne skabe et solidt grundlag for samarbejde med andre atlantehavskyststater. Der er helt klart et potentiale for samarbejde om f.eks. havforskning og -observation. Der er allerede udsigter til et reelt engagement fra USA's og Canadas side, når det gælder om at etablere en transatlantisk forskningsalliance med henblik på at uddybe vores fælles kendskab til det atlantiske økosystem og dets muligheder for at støtte den blå økonomi. Denne transatlantiske forskningsalliance kunne tage form lidt efter lidt, når der er gjort status over de fremskridt, der er gjort, og opnået enighed om, hvilke områder der er bedst egnede til et samarbejde. Det er muligt, at der også er andre atlantehavsstater, der vil være interesserede i at engagere sig i forskning eller andre emner. Kommissionen og medlemsstaterne bør sammen overveje, hvilke skridt der kan tages for at inddrage internationale partnere i en trinvis udvikling af atlantehavsstrategien.

6. KONKLUSION

Kommissionen opfordrer hermed Europa-Parlamentet og Rådet til at godkende handlingsplanen og de retningslinjer, der er udstukket i denne meddelelse.

¹² De Forenede Nationers havretskonvention.

¹³ Den Internationale Søfartsorganisation.